

אזמרה לשמך

פסקי הלכות ותשובות נפיו מוריניו הגאון הגדול רבי ענרם פריד שליט"א

בס"ד
חג
השבועות
תשפ"ב

פסקי הלכות לחג השבועות החל במוצ"ש

לומר שהולך לישון כדי שהיה לו כח להיות ער בלילה (עיין במ"ב רצ"א סק"ד).

הכנה משבת ליום טוב

ט. אסור להכין משבת ליום טוב, אפי' דברים שאינם 'מלאכה' אלא רק טירחא. ולכן לא יערוך את שולחן החג בשבת, וכן לא יגלול את הספר תורה בשבת לקריאה של שבועות.

הוצאת אוכל מהמקפיא בשבת לצורך יו"ט

י. אין להוציא אוכל מבושל או חלות מההקפאה בשבת לצורך יו"ט עד צאת הכוכבים ואמירת 'ברוך המבדיל בין קודש לקודש', אך בשעת הדחק אפשר להוציא בעוד היום גדול (מ"ב תרסז סק"ה).

ליל חג השבועות (יקנה"ז)

הדלקת נרות של יום טוב

ט. את הנרות של יום טוב יש להדליק רק לאחר צאת הכוכבים, וצריכה האישה לומר קודם הדלקת הנרות "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

ובעניין הוצאת הפתילה שנשארה מהנרות של שבת לצורך הכנת נרות ליום טוב: מעיקר הדין מותר להוציא את הפתילה אפילו בידו לצורך הדלקת נרות יום טוב, [וטעם הדבר שאין בכך משום איסור מוקצה, מכיוון שהדלקת הנר נחשבת לאוכל נפש, ומותר טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש]. אך בזמננו שיש את אור החשמל, אינו מבורר כל כך להחשיבו כצורך אוכל נפש, ולכן לכתחילה עדיף להוציא את הפתילה ע"י כפית או מזלג וכדו'. כמו כן ניתן להוסיף שמן ופתילה חדשה לכוסיות מבלי להוציא את הפתילה הישנה.

ברכת 'שהחיינו' בהדלקת נרות

י. ישנן נשים הנוהגות לברך 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות, ויש הנוהגות ששומעות או אומרות 'שהחיינו' בעת הקידוש. מי שאין מנהג בידה תשמע או תברך 'שהחיינו' בשעת הקידוש.

הנוהגות לברך 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות, אם הן מקדשות בעצמן, אינן אומרות 'שהחיינו' בקידוש, אולם אם הן שומעות קידוש מהבעל או מאחרים, אם אינן שותות מהכוס יענו אמן על ברכת 'שהחיינו', ואם שותות - יש להסתפק אם יכולות לענות אמן אחר ברכת 'שהחיינו' ולשתות מהכוס, ויסוד הספק האם כיון שכבר יצאו ידי חובת 'שהחיינו' נמצא שעניית אמן נחשב הפסק בקידוש, ואז תצטרך לברך על שתיית הכוס כדין המפסיק בין ברכת המקדש לשתיה, או דלמא שאין עניית אמן נחשבת הפסק. ולמעשה נראה שיאמרו.

תוכן עניינים

ערב חג השבועות | ליל חג השבועות (יקנה"ז) | שמחת יו"ט | הלכות לסדר הלימוד בליל החג, קידוש ותפילת שחרית | שו"ת לשבועות | הלכות יו"ט | רחיצה ביו"ט הלכה למעשה

תספורת בערב חג השבועות

א. לנוהגים ע"פ שיטת האר"י אין להסתפר עד ערב שבועות, ובמקום הצורך אפשר להקדים להסתפר מיום מח' לעומר. השנה, ניתן להסתפר מליל שישי.

ערב חג השבועות

שואלין ודורשין

ב. הדין של 'שואלים ודורשים בהלכות חג בחג' לענין חג השבועות, מבואר בגר"א שהוא מר"ח סיון (מ"ב סי' תכט' סק"א).

אמירת תחנון

ג. אין אומרים תחנון מר"ח סיון עד לאחר אסרו חג, ויש נוהגים עד יב' סיון ועד בכלל (סי' קלא' סע' ז', ובסי' תצד' סע' ג').

טבילה קודם הרגל

ד. יש לטבול בערב שבועות אחר חצות, ואפשר להקדים הטבילה אף שעה קודם חצות (סי' תעא ס"ק כב, סי' קכח ס"ק קסה). [השנה, שערב שבועות חל בשבת, יטבול בערב שבת].

הדלקת נר נשמה ליזכור

ה. לכתחילה יש להדליק נר נשמה מערב שבת בנר שדולק 48 שעות, אך אם לא הדליק מער"ש, ידליק בליל יו"ט במקום שאוכלים, ויותר טוב להדליק בביהכנ"ס (בה"ל סי' תקיד, ה).

לבישת בגדי יו"ט

ו. מעיקר הדין יכול ללבוש את הבגדי יום טוב בשבת בעוד היום גדול שלא ניכר שעושה כן לצורך יום טוב, אך לכתחילה עדיף שילבשם לפני שבת, בכדי שלא יהיה זלזול בשבת.

סעודה שלישית

ז. מצוה להקדים את הסעודה השלישית לפני שעה עשירית [ולכתחילה יש להקדים להתפלל מנחה קודם סעודה שלישית], אך אם לא הספיק לאכול קודם שעה עשירית, יאכל אחרי שעה עשירית, אך אז לא יאכל שיעור קביעות סעודה דהיינו כרגילותו בחול, ומצוה לאכול רק שיעור מעט יותר מכביצה פת כדי שיאכל בלילה לתאבון.

שינה בשבת ערב שבועות

ח. יש להסתפק האם מותר לאדם שהולך לישון בשבת ביום

מלאכה במוצ"ש ליל יו"ט

יא. עשיית מלאכה [המותרת ביום טוב] כשחל במוצ"ש: אף לאחר צאת הכוכבים של שבת, אין לעשות מלאכה עד שיאמר "ברוך המבדיל בין קודש לקודש", אולם אכילה אסורה עד לאחר הקידוש (משנ"ב רצט ס"ק לו).

זמן תפילת ליל יו"ט

יב. מאחרים להתפלל ערבית בליל שבועות עד אחר צאת הכוכבים, כדי שיהיו ימי הספירה מט' יום תמימות (מ"ב תצד' סק"א).

מעריב ליל יו"ט

יג. אומרים 'ותודיענו' במקום 'אתה חוננתנו', שכח לומר 'ותודיענו' - אם כבר הזכיר השם בסוף הברכה, אינו חוזר.

דיני יקנה"ז

יד. עושים קידוש והבדלה על כוס אחת, וסדר הברכות הם: "בורא פרי הגפן", "קידוש", "בורא מאורי האש", "הבדלה", "שהחיינו".

יש לדון בגדר "יקנה"ז" שיש בו גם קידוש וגם הבדלה, איזה שם יש לו. דהנה מצאנו כמה חילוקי דינים בין קידוש להבדלה (ויבוארו להלן), וא"כ יש להסתפק שכיון שעושים קידוש והבדלה על אותה כוס, האם נדון אותו כקידוש או שנחשיבנו כהבדלה.

ונראה למעשה שיש לדון אותו כקידוש, וכמו שעולה מדברי המ"ב (המובאים בסמוך).

ויש לגדר זה כמה השלכות להלכה:

[א]. הנוהגים לשבת בקידוש ולעמוד בהבדלה: **אומרים יקנה"ז בישיבה** כיון שהוא נידון כקידוש ולא כהבדלה (מ"ב רצו סק"ח, וסי' תעג סק"ג).

[ב]. **נשים שותות מכוס יקנה"ז**, אף שאינן שותות מכוס הבדלה.

[ג]. **ביקנה"ז ממלאים את הכוס כמו בקידוש**, ואף שבהבדלה ממלאים את הכוס על כל גדותיו כדי שיישפק, ביקנה"ז אין נוהגים כן מאחר והוא נידון כקידוש.

[ד]. אפשר לעשות יקנה"ז על פת כדין קידוש, ואף שאין מבדילים על הפת, מ"מ ביקנה"ז שעיקרו קידוש יכול לעשותו על הפת (ראה להלן בסמוך).

ויסוד הדבר שיקנה"ז נחשב לקידוש, נראה שיש ללמוד ממש"כ התוס' (פסחים קו ע"ב ד"ה מקדש) ונפסק בשו"ע (סי' רצו ס"ב) ובמ"ב (שם ס"ק יד), שאפשר לעשות יקנה"ז על הפת כדין קידוש אע"פ שאין מבדילים על הפת, וטעם הדבר

הוא משום שכיון שיש בו קידוש [שיכול להעשות על פת], אגב כן גם יכול להבדיל עליו.

ומבואר מזה לכאורה **שהקידוש עיקר**, שאם החשיבות של הבדלה ביקנה"ז היתה שווה לחשיבות של הקידוש, לא היה מועיל על כך סברא של "אגב", ורק משום שההבדלה ביקנה"ז נטפלת לקידוש, יש להבין סברת התוס' שההבדלה נטפלת גם לקידוש שעושהו על הפת.

אבוקה להבדלה

טו. הנה הדין ידוע שמצווה מן המובחר לברך 'בורא מאורי האש' בהבדלה על אבוקה, ורק אם אין לו אבוקה, מברך על נר יחיד (שו"ע רחצ סע' ב).

ויש לבאר כיצד לקיים את המצווה מן המובחר של אבוקה ביו"ט שחל במוצ"ש, דהנה הרבה נוהגים לעשות אבוקה ע"י חיבור של שני נרות או של שני גפרורים, ולכאורה ביו"ט יש לחוש לכך מג' טעמים:

[א]. בשעה שמקרבים הנרות, נמס קצת מהחלב ויש לחוש בזה לגרם כיבוי (וחשש זה לא קיים בחיבור גפרורים זה לזה).

[ב]. עוד יש לחוש שהוא מוסיף הבערה שלא לצורך, דשמא אין היתר ליצור אבוקה ביו"ט בשביל קיום מצווה מן המובחר, ומטעם זה גם אין לחבר ב' גפרורים זה לזה.

[ג]. יש לחוש בהפרדת הנרות או הגפרורים משום כיבוי בכך שממעט את אש האבוקה.

ולכן כדי לקיים את המצווה מן המובחר של אבוקה - יש להדליק בנר הבדלה קטן, או ע"י נעיצת פתילה נוספת בנר קטן סמוך לפתילה הקיימת מערב שבת.

אם אין אבוקה מוכנה - ידליק נר אחד במיוחד להבדלה ויברך עליו [וישאירו דולק], ורבים נוהגים לברך על נרות החג [ללא אבוקה]¹, ומי שמיקל לחבר שני נרות ולהפרידם - יש לו על מה לסמוך.

שמחת יו"ט

א. יש חיוב שמחה ביו"ט, ואמרו חז"ל (פסחים קט) שבזמן הזה אין שמחה אלא ביין, וכן נפסק להלכה שחובה לשתות יין ביו"ט (סי' תקכ"ט סע' א' ובה"ל סעיף ב' ד"ה כיצד). חובה זו היא ביום החג.

בעניין שיעורי שתיית היין - יש חובה לשתות כמות שתגרום שמחה (אך לאו דווקא רביעית), ולגבי שתיית יין בליל שבועות - עפ"י האמור להלן [אות יד'], יש חיוב שתית יין אף בסעודת הלילה, (ועיין בחזו"א אור"ח קכ"ד דף ע"א).

ב. את הקטנים יש לשמח ע"י ממתקים שהם שמחים בהם, ולנשים יקנה בגדים ותכשיטים כפי ממונו.

1 אך בשו"ע (סי' רחצ ס"ב) כתב שאם אין אבוקה, ידליק נר לצורך הבדלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית, וא"כ קשה איך מברכים על נרות וצ"ע.

יוציא את בני ספרד בברכת על נטילת ידים.

ברכה על טלית קטן

ז. מי שהיה לבוש כל הלילה בטלית קטן ואינו לובש טלית גדול בתפילה (כגון בחורים מבני אשכנז) – עליו לצאת מברכה של אדם אחר (ואחר הברכה ימשמש בציציתיו), או להחליף ציצית ולברך על הציצית האחרת.

לימוד לאחר שעלה עמוד השחר קודם ברכת התורה

ח. יש לדון האם מיד בעלות השחר צריך לצאת בברכות התורה ובלי זה אסור ללמוד. ונראה שמותר להמשיך ללמוד עד שיהיה מי שיוציאנו או עד שיתפלל ויצא ידי חובה באהבה רבה, מכיון שאין איסור ללמוד לפני ברכת התורה אלא יש חובה לברך קודם הלימוד, וכיון שכעת אינו יכול לברך, יכול ללמוד.

נטילת ידים בעלות השחר

ח. זמן נטילת ידים הוא מיד בעלות השחר. וצריך לקום ממקומו מיד כשמגיע זמן זה אך רבים מקלים בכך (עי' שו"ע סי' ד' סע' ד'). וזמן עלות השחר לענין זה, הוא 72 דקות קודם הנץ ולא תשעים דקות.

ברכת השחר לאחר שינת היום כשלא בירך בבוקר

ט. מי שהיה ער בלילה ולא הוציאוהו ידי חובה בברכות השחר, ולאחר מכן ישן במשך היום, יש לדון שבאופן זה יוכל לברך בברכות השחר אפילו לשיטות שצריך דוקא שינה של לילה, היות וכעת שלא ישן בלילה נמצא שהשינה העיקרית שלו היא שינת היום, ויש לומר שבכה"ג יש לה חשיבות של שינת קבע, ויוכל לברך על כך ברכת 'אלוקי נשמה' ו'המעביר שנה', וצ"ע למעשה.

אכילת כזית מזונות לאחר הקידוש בבוקר

י. הניעורים בליל שבועות ועושים קידוש לאחר התפילה, כדי לקיים דין קידוש במקום סעודה יש להקפיד לאכול כזית מהמזונות עצמם ולא רק מהמילוי שבהם או תוספות אחרות, ולכן בחג השבועות שהרגילות לאכול עוגות גבינה, יש להקפיד על כך שיהיה הכזית מהבצק ולא מהתוספת (עי' סי' רעג סע' ה').

ברכה על שאר משקין אחר ברכת הגפן בקידוש

יא. בדין ברכה על שאר משקין למי ששמע ברכת הגפן בקידוש או שקידש בעצמו, הדין חלוק בין קידוש על יין לבין קידוש על מיץ ענבים, וכמו שיתבאר.

כשהקידוש על יין: ישנם ג' חילוקי דינים.

[א]. **דין המקדש ששה רביעית:** אינו צריך לברך על שאר המשקין ששותה לאחר מכן שברכת הגפן על היין בקידוש פוטרת את שאר המשקין כיון שגם ששה רביעית (שו"ע סי' קעז).

ג. אין חובה לאכול בשר ביו"ט אך יש מצוה, ועיקר המצוה לאכול בשר בהמה, ואם אין לו בשר בהמה אפשר לקיים המצוה גם בבשר עוף (סי' תקכ"ט ובה"ל שם, חגיגה ח', ביצה י').

ד. מבואר (בפסחים קה' ואו"ח רע"א סע' ג') שכבוד יום שבת קודם לכבוד לילה, דהיינו שמאכלי סעודת היום צריכים להיות יותר מכובדים מסעודת הלילה. ויש להסתפק האם דין זה נאמר אף ביו"ט, ובספר ערכי תנאים ואמוראים לאחד מרבותינו הראשונים, בערך 'רב יהושע בריה דרב אידי', מבואר להדיא דכבוד יום עדיף מכבוד לילה אף ביו"ט (ראיית מו"ח הגרא"י צוקר, ועי' שו"ת שביבי אש"ח"ד סי' ז').

הלכות לסדר הלימוד בליל החג קידוש ותפילת שחרית

ברכה על שתיה כששותה על פני משך זמן רב

ה. לגבי דין ברכה ראשונה ואחרונה, למי שדרכו לשתות מעט מעט בפרקי זמן ממושכים, יש להבחין בין שני האופנים:

[א]. אם שותה בכל פעם רביעית שלימה בבת אחת: יברך לפני כל שתיה ולאחריה ברכה אחרונה. אולם אם יודע שישתה שוב בתוך שיעור עיכול, לא יברך ברכה אחרונה אחר השתיה הראשונה, וישתה פעם שניה בלא ברכה לפניו. [שיעור עיכול בשתיה אינו ברור, ולהלכה נראה שהוא קרוב לשעה].

[ב]. אם שותה מעט מעט פחות מרביעית (שאינו צריך לברך אחריה 'בורא נפשות'), וכן אם שותה שתיה חמה (שהמנהג שלא לברך אחריה בורא נפשות): נחלקו בכך המגן אברהם ושאר אחרונים אם שיעור עיכול נחשב להפסק גם לגבי ברכה ראשונה, והמנהג הנפוץ (עי' מ"ב קפד ס"ק יז) שאינו לברך לפני כל שתיה ושתיה, אלא מברך בתחילת הערב ומועיל לו כל זמן שנמצא באותו מקום ודעתו לשתות עוד (שבאופן זה צריך לברך מדין שינוי מקום ומדין היסח הדעת). ואם שותה בתוך שיעור עיכול לשתיתו האחרונה לכל השיטות אינו צריך לברך לפני כל שתיה.

ברכות השחר בניעור בלילה

ו. מי שלא ישן כל הלילה אינו מברך ברכת 'אלוקי נשמה', וברכת 'המעביר שינה', (מ"ב סי' מו ס"ק כד בשם הא"ר) וברכות התורה (סי' מז ס"ק כח), וכל זה למנהג האשכנזים, אבל מנהג הספרדים שמברכים את כל הברכות [חוץ מברכת על נטילת ידים (שו"ע ס"ד סי"ג)] כפי שנבאר מיד בסמוך].

לגבי ברכת על נטילת ידים, אם הולך לשרותים קודם התפילה למנהג האשכנזים מברכים על נטילת ידים ואשר יצר (מ"ב שם ס"ק ל'). והספרדים אינם מברכים כלל (פשטות השו"ע שם).

ולפי זה ישנה אפשרות לצאת את כל הברכות גם כשלא נמצא מי שישן בלילה, על ידי שאדם מבני ספרד הנוהג לברך יוציא את בני אשכנז בכל הברכות הנ"ל (במ"ב שם סי' מו' ס"ק כד' בשם השע"ת כתב שיד"ח מאחר). ואחר כך אדם מבני אשכנז

חובת סעודת היום בסעודת המזונות ונמצא שסעודת המוציא אינה חובה, ואינו מחוייב לחזור אם שכח להזכיר בה יעלה ויבוא, ולמעשה ראה הערה³.

[ב]. אם לא עשה קידוש בבוקר: צריך לחזור ולברך.

מאכלי חלב בחג השבועות

יד. במנהג לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, ישנן מנהגים שונים, והמנהג הנפוץ לאכול מיד אחר התפילה בבוקר סעודה עם מאכלי חלב ולעשות הפסקה, ואחר כך לקבוע סעודה בשרית. ויש שנוהגים לאכול בלילה סעודה חלבית בלא אכילת בשר כלל, וכל אחד ינהג כמנהג אבותיו.

אולם נראה שמי שאין לו מנהג קבוע בדבר, שעדיף שיאכל בסעודת הלילה גם בשר ומשום שיש מצוה של שמחת יו"ט אף בלילה וכמו שיתבאר [ואת מאכלי החלב יאכל בבוקר כפי הנכתב לעיל או שיאכלם בתחילת הלילה ויעשה הפסקה כדין עם קינוח והדחה⁴].

ואין להקשות מהמבואר בגמ' פסחים (עא ע"א) שהלילה הראשון התמעט משמחה, ונמצא שאין חיוב אכילת בשר בסעודת הלילה. דנראה מוכרח שאף שאין "חיוב" של הבאת קרבן שמחה בלילה, מכל מקום יש חיוב של שמחה מן התורה אף בלילה וכל המיעוט משמחה הוא רק לגבי "קרבן" (ואכילת בשר בכלל), ולא לגבי עיקר החיוב של שמחה ביום טוב, וכמו דמוכח במ"א (סי' תקמו ס"ק ד), ואם כן יש על כל פנים "קיום מצוה" באכילת בשר בסעודת הלילה (וכמו שיבואר).

וכן נראה שיש קיום של מצוה באכילת בשר בלילה לפמש"כ השאגת אריה (סי' סח') שכל המיעוט של חיוב שמחה בלילה של יו"ט הוא רק מן התורה, אבל מדרבנן יש חיוב של שמחה אף בלילה, ולדבריו נמצא נמי שיש מצוה באכילת בשר בלילה מחמת החיוב שמחה מדרבנן.

ויסוד הדברים להכריח את שיטת המג"א הנ"ל שיש חיוב שמחה מן התורה אף בלילה, הוא ממה שיש להקשות על עיקר סוגית הגמ' בפסחים דף עא' ע"א שמבואר שם שהלילה של יו"ט התמעט משמחה, ממה שמבואר בגמ' (שם ק"ע ב) גבי השוטה ד' כוסות בבת אחת - "אמר רב יודן יצא ידי חירות לא יצא", וברשב"ם ובתוס' שם ביארו שידי יין יצא הכוונה לשמחת יו"ט, ומבואר מזה שיש חיוב שמחה בלילה יו"ט. ולכאורה ב' הסוגיות סותרות. ועל כרחק מבואר מזה שכל עיקר המיעוט משמחה המבואר בגמרא בדף עא' הוא רק כלפי החיוב של הבאת שלמי שמחה אבל בכל שאר ענייני שמחה של יין וכדומה, יש חיוב אף בלילה. ומאחר ונמצא שיש חיוב שמחה מן התורה ומשום כן יש חיוב של שתיית יין אף בסעודת הלילה, אם

[ב]. **דין השומעים שיצאו ידי חובה בקידוש ושתו מעט אך לא שתו רביעית:** בביאור הלכה (שם) הסתפק בכך ושורש הספק הוא האם שתיית יין פחות מרביעית פוטרת שאר משקין. ומשום כן לכתחילה ראוי לפטור את המשקה בברכת שהכל על מין מאכל שברכתו שהכל, או שיצא ידי חובה מאדם אחר שלא טעם מהיין כלל. ואם אין מי שיוציאנו וגם אין לו מאכל שברכתו שהכל לפטור את שאר המשקין יכול לשתות בלא ברכה.

[ג]. **דין השומעים שלא שתו כלל:** חייבים לברך על המשקין ששותים אחר כך שמאחר ולא שתו מהיין כלל אין ברכת הגפן ששמעו בקידוש פוטרת את שאר המשקין.

ולפי זה יש לעיין כשיודע שאין מי שיוציאנו וגם אין לו במה לפטור את המשקין שרוצה לשתות אחר כך, האם כיון שצמחה מן המובחר לטעום מהכוס (פסחים קו בתוס' ובאו"ח סי' רעא ס' יד) יטעם למרות שנכנס לספק ברכות להקל, או שעדיף שלא יטעם כלל כדי שלא יכנס לספק ברכות להקל.

כשהקידוש על מיץ ענבים:

הדין שיהיה בין מי ששתה רביעית לבין מי ששתה רק מעט, שאף המקדש ששתה רביעית ראוי לו לכתחילה שיפטור את המשקין על ידי מאכל או שימצא אחר שיוציאנו, כיון שישנו ספק בהלכה אם מיץ ענבים חשוב כמו יין לגבי הדין של יין פוטר את המשקין.

ואם אין לו מי שיוציאנו וגם אין לו מאכל לפטור, יכולים לשתות שאר המשקין בלא ברכה בין מי ששתה רביעית ובין ששתה רק מעט מאחר וספק ברכות להקל.

ואולם מי שלא שתה כלל מהמיץ ענבים פשוט שצריך לברך על משקין אחרים וכמו שהתבאר לעיל.

לחם משנה' בקידוש מזונות

יב. בקיצור שו"ע (כלל עז') כתב שכשעושים קידוש על מזונות יש ליקח לחם משנה, דהיינו שיקח שתי עוגות שלימות ולברך עליהם מזונות אחר הקידוש כמו שעושה בפת. ואולם אין הלכה כן.

שכח יעלה ויבוא בסעודת החג

יג. מי ששכח יעלה ויבוא בסעודת חג השבועות, יש להבחין בכך בין שני אופנים:

[א]. אם בבוקר אחר התפילה עשה קידוש ואכל מזונות יש לדון אם חוזר לברך. וטעם הדבר משום שיסוד הדין שצריך לחזור על ברכת המזון כששכח יעלה ויבוא בסעודה, הוא משום שיש חובת סעודה של היום טוב וחובת הסעודה מחייבת אותו בהזכרה, ולכן חוזר ומברך כששכח את ההזכרה של יעלה ויבוא, ומשום כן במקום שכבר אכל מזונות הרי שכבר יצא ידי

הוא משום ספק שמא כבר קיים סעודת יו"ט באכילת המזונות, וגם לצד זה הוא מחוייב בברכת המזון על המזונות שעדיין לא ברך עליהם ברכת המזון אלא על המחיה, והרי הוא מחוייב בברכת המזון לכל הצדדים [וראה בהרחבה בגליון 32].
4 כן דעת המשנ"ב שאפשר לאכול חלב ולאחמ"כ בשר עם הפסק של אכילה ושתיה באמצע, אך ישנם מחמירים בכך שיהיה ברכת המזון באמצע.

2 ובקידוש של הבוקר יש הסוברים ששתיה מעכבת [עיי' בהרחבה בגליון מס' 30].
3 למעשה לכתחילה ראוי באופן זה שיחזור ויטול ידיו ויאכל כביצה פת ויברך ברכת המזון עם יעלה ויבוא ויפטור בזה גם את האכילה הראשונה, שבזה מוציא עצמו מידי ספק, ואם אינו יכול לאכול עוד מספק אינו חוזר ומברך, כיון שיש צד שקיים חובת סעודת יו"ט באכילת המזונות, ולכן מספק אינו חוזר ומברך, ואם לא עבר עדיין זמן עיכול מאכילת המזונות חוזר ומברך ברכת המזון, שהרי כל הצד לפטור מברכת המזון

שו"ת לשבועות

אדם שיכול ללמוד חצי מליל שבועות, האם עדיף ללמוד בחצי הראשון או השני

ת. עדיף ללמוד בחצי השני באשמורת הבוקר, וישן בחצי הראשון (כנה"ג סי' תצד').

מה עדיף ללמוד בליל שבועות - תיקון ליל שבועות או גמרא

ת. נחלקו הפוסקים בזה, ודעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד (ע"פ חוק יעקב תצד' ס"ק א').

אדם שאם ישאר ער בליל שבועות יתנמנם באמצע התפילה או שלא יתפלל כראוי, האם ישאר ער

ת. ישן קצת בלילה כדי שיוכל להתפלל כראוי (פלא יועץ מאמר עצרת וסידור יעב"ץ בסדר ליל חג השבועות).

הלכות יום טוב

בישול ואפיה ביו"ט

מלאכות לישה בישול ואפיה מותרות ביו"ט כיון שמלאכות אלו אינן נעשות לימים הרבה (סי' תצה').

גם דברים שנשמרים בקירור מותר לבשלם ביו"ט אם התבשיל כשהוא טרי טעמו משובח יותר (שם).

קומפוט (לפתן) שלא מפיג טעמו אם מבשלים אותו מבעוד יום ולכן כל דבר שרגילים לאוכלו צונן - לדעת השו"ע מותר לבשלו ביו"ט, ולדעת הרמ"א אסור לבשלו כדרכו אלא ע"י שינוי (שם), ואף לבני ספרד יש להחמיר בזה [כנה"ג, מאמר מרדכי, ברכי יוסף שם].

אם לא היתה אפשרות לבשל בערב יו"ט כי היו טרודים, דינו כאונס ומותר לבשלו ביו"ט ללא שינוי (מ"ב סי' תצה' ס"ק ח', י').

מאכל שמפיג טעמו, אפי' אם מכין אותו לליל יו"ט, ועד ליל יו"ט לא יפוג טעמו גם אם יבשלו בערב יו"ט, אפילו הכי מותר לבשלו ביו"ט כיון שבעיקרו הוא מפיג טעמו.

אף שאפשר להדליק גז מערב יו"ט ולהניח עליו את הסירים שיתבשלו ביו"ט, אין צורך לעשות כן כיון שיש הפסד ממון של הגז הנוער בנתיים ללא צורך [פמ"ג בראש יוסף ביצה דל"ג, ובסי' תקב' משב"ז א'].
מבעיר (סי' תקב')

אסור להדליק אש חדשה ביו"ט אבל מותר להעביר אש מאש דולקת.

להעביר אש ממקום למקום ע"י גפרור או נר אמצעי - אם יש טרחה להעביר ישירות - מותר (פמ"ג מ"ז תקיד' ס"ק ח')

כן על כרחך שיש עכ"פ מצוה של אכילת בשר וכפי שמבואר בביאור הלכה (סי' תקכט) שבכל מקום שיש חובה לשתות יין יש מצוה לאכול בשר.

ברכת עוגת גבינה

טו. בדין ברכה על עוגת גבינה יש להבחין בין כמה אופנים שונים של אפיית העוגה.

[א]. כשהעיסה נאפת יחד עם הגבינה: אם יש טעם טוב בעיסה, בין אם העיסה עבה ובין אם היא דקה, מברך רק 'מזונות' משום שהגבינה טפלה לעיסה שיש בה טעם טוב מצד עצמה.

[ב]. כשהגבינה לא נאפתה יחד עם הבצק: אם זה מעט גבינה על הבצק היא בטלה לבצק ומברכים מזונות, אם זה הרבה גבינה, צריך לברך גם 'מזונות' וגם 'שהכל' (סי' קסח במ"ב ס"ק מה' וסי' ריב' במ"ב ס"ק יג).

[ג]. כשהעיסה דקה מלמטה ואין בה טעם טוב ועשויה רק כדי להחזיק את הגבינה: מברך שהכל.

[ד]. עוגה שמכינים אותה יחד עם מיני מזונות בלא אפיה, וכגון מה שמצוי שמכינים עוגות ללא אפיה בשכבת בסקוויט בתחתית העוגה ומעליה גבינה ושוב שכבת בסקוויט ומכניסים למקרר או למקפיא לכמה שעות, הרי זה נחשב לעוגה אחת [וכאילו נעשתה ע"י אפיה] ומברך רק מזונות.

[ה]. לגבי ברכה אחרונה - צריך להקפיד לאכול כזית מהדגן תוך כדי אכילת פרס, ואם אין בו כזית דגן בכדי אכילת פרס מצטרף הדגן המועט לגבינה המרובה לכזית בכדי אכילת פרס לברך ברכת בורא נפשות.

חימום דברי חלב על הפלטה

טז. אם רוצים לחמם מאכלי חלב על גבי הפלטה ראוי להקפיד לכסות את הפלטה בנייר כסף.

אפיית חלות בתנור בשרי, ואכילתן עם חלב

יז. מותר לכתחילה לאפות חלות פרווה בתנור בשרי (אפי' בן יומו) ולאוכלם עם חלב, ובלבד שנאפו בתבנית פרווה (כגון תבנית חד"פ, או על נייר אפייה אטום וכד').

הקבלת פני רבו בזמן הזה

יח. שנינו בגמ' במסכת ר"ה (טז ע"ב): "חייב אדם להקביל פני רבו ברגל", וכתב בשו"ת נודע ביהודה (תנינא או"ח סי' צד') שדין זה אינו נוהג בזמן הזה. אולם יש להקשות על כך מהמבואר במסכת סוכה (י' ע"ב) שנוהג גם בזמן הזה, וצ"ע. ואמנם ביערות דבש (דרוש יב') כתב שאדרבה עיקר החיוב של הקבלת פני רבו הוא בזמן הזה שחרב הבית.

ודין הקבלת פני רבו הוא רק ברבו מובהק שרוב חכמתו ממנו ודבר זה אינו מצוי כ"כ בזמנינו כיון שרוב הלימוד הוא מהגמרא והפוסקים. [גדול הדור דינו כרבו מובהק].

מותר להעביר אש ממקום למקום לצורך אור או לצורך הדלקת נרות יו"ט או ביהכנ"ס או ברית מילה (סי' תקיד').

כירות גז הישנות שאין בהם מפסק ביטחון, מותר להדליקם ביו"ט, וכן מותר להגדיל את להבת הגז, ובחדשות (שיש בהם מפסק ביטחון) - יש מחמירים.

כירים עם מצת אלקטרוני אסור להדליק וכן אם הלחצן של הגז הוא גם המצת יש לנתק את הכיריים מערב יו"ט ואם שכח לנתקו אפשר לעשות זאת ע"י גוי.

מכבה (סי' תקיד')

אסור לכבות אש ביו"ט ואף אם האור מפריע לו לישון, וכן אם מעביר אש ע"י גפרור לא יכבה אותו אלא יניחנו שיכבה מאליו, וכן אין לכבות או להנמיך גז ביו"ט.

כיריים של גז - אם האוכל ישרף אם לא ינמיך את הלהבה, ידליק אש אחרת קטנה יותר, או שיעבירו את הסיר אל שכן שיש אצלו אש קטנה יותר. ואם לא יכול להדליק אש קטנה יותר (ויש לדון כשיש לו כיריים מהדגמים החדשים שיש בהם מפסק ביטחון) - כיון שאם לא ינמיך את האש ישרף האוכל - הוי צורך אוכל נפש ומותר להנמיך.

המניח סיר ובו מים על גבי האש כדי שירתחו המים ויגלשו, וכוונתו לגרום כיבוי האש - אם אינו משתמש במים שמרתיח לדבר אחר - אסור לעשות זאת, ואף אם משתמש במים אין לעשות כן.

בורר (סי' תקד' בבה"ל ד"ה 'משום', סי' תקו' סע' ב', סי' תקי' סע' ב' - ה')

מובא בסי' תקו' סע' ב' שקמח שריקדו אותו מאתמול ונפל לתוכו צרור וקיסם נכון להחמיר שלא לבוררו ובסי' תקי' מבואר שמותר לבורר קטניות בחיקו ובתמחויו אבל לא בנפה ולא בכברה [ביצה יד:].

עוד מבואר במהרי"ל שאסור לבורר פירורי מצה גדולים מתוך קטנים ביו"ט (מובא בט"ז תצה' ס"ק ב' ובמג"א י' תקד' ס"ק ט') וצ"ע מאי שנא מברירת קטניות שהיא מותרת, ונאמרו בזה שני דרכים עיקריים -

א. הגר"ז (סי' תקו' קונטרס אחרון א') סובר שרק קטניות שאין דרך לבוררם לימים רבים מותר, אבל חיטים שדרך לבוררם לימים רבים אסור, ולכן לגבי קטניות מותר ולגבי מצה אסור.

ב. שיטת החי"א (כלל פב' סע' ג') שדבר שהוא דרך ברירתו בחול אסור אבל קטניות מותר כי אין דרך ברירתו בכך.

לפי דברי הגר"ז יהיה מותר להוציא עצמות של דגים ובשר, וכן לקלף במקלף, וכן יהיה מותר להוציא שקית תה מתוך כוס [וכן להשתמש בתיון לאוסרים זאת בשבת], ויהיה מותר להשתמש במצקת מחוררת ביו"ט, ולסנן אטריות במסננת. אך לפי דברי החי"א יוצא לכאורה שיהיה אסור לעשות את כל הנ"ל כיון שכך היא הדרך לבורר בחול.

אך מצינו בסי' תקי' ס"ד שמותר לתת במשמרת תלויה שמרים לסינון, ולפי דברי החי"א צריך להבין איך מותר לברור באופן זה.

ומבואר בבה"ל שם ד"ה 'מותר' שכיון שדרך לעשותו לפי שעה אין בזה איסור בורר.

וכן נראה שגם לפי החי"א מותר לקלף במקלף ביו"ט כיון שמוכרח שהוא נעשה לפי שעה, וכן בשקית תה, וכן מותר להוציא גרעינים עם כלי המיוחד להוצאת גרעיני תפוחים וכן במסננת זיתים ואטריות (ולגבי מסננת אטריות יש לעיין לפי הגר"ז אם מותר כיון שהוא מין דגן).

ולגבי ברירת עצמות מדגים ובשר, גם לדעת החי"א יש להתיר כיון שגם בשבת יש צדדים להקל, עי' בה"ל סי' שיט' סע' ד'.

וצ"ל שכל מה שכתב החי"א בביאור השיטה (סי' תקו' סע' ב') שאם נפל צרור לקמח שלא יטול הצרור בידו כיון שדבר שהוא דרך ברירתו בחול אסור - הוא משום שאין דרך לעשותו דוקא סמוך לאכילה, אבל בדברים שדרכם לעשות תמיד סמוך לסעודה - מותר.

עוד כתב הבה"ל סי' תקי' ד"ה 'אם רוצה', שכל מה שהותר ברירה ביו"ט זה רק אם לא היה אפשר לעשות מבעו"י ואם היה אפשר לבורר מבעו"י יבורר בשינוי או באופן המותר בשבת.

לגבי הוצאת עצמות מדגים או בשר יש להקל כיון שאין דרך להוציאו מבעוד יום.

וכן בהנ"ל לגבי מקלף ושימוש במצקת מחוררת - הגם שאין דרך לעשות כן מערב יו"ט - מותר.

שריית חסה במים ביו"ט לנקותה מתולעים אסורה (מג"א סי' תקי' ס"ק ד' בשם היש"ש וצ"ב).

טחינה ביו"ט (סימן תקד' מ"ב ס"ק יא, יט, שעה"צ יח, לו)

מותר לחתוך ביו"ט ירקות לסלט בלי שינוי כיון שהוא כמו שום בצל ושחלים שא"צ שינוי.

מותר לרסק ירקות במזלג אף ללא שינוי כלל.

מותר לגרד במגרדת (פומפייה) פירות וירקות ביו"ט, ונכון לשנות ע"י שיעשה זאת על השולחן וכדו' או שישתמש במגרדת מצידה השני.

מותר לחתוך פירות וירקות לחתיכות גדולות קצת כדרכו בסלייסר, ואם חותך לחתיכות קטנות דינו כמגרדת שנכון לעשותו בשינוי.

מותר לכתוש שום בכותש שום כדרכו, ונכון גם בזה לשנות, וכן מותר למעוך תפוא"א במועך תפוא"א, ונכון לעשות כן בשינוי כגון על שולחן וכדו'.

דישה וסחיטה

ביו"ט אסור לסחוט פירות מכיון שמלאכת דש לא הותרה ביו"ט ומותר לסחוט לתוך אוכל כמו בשבת (סי' תצה').

נחלקו האחרונים האם מותר להוציא דבר שיש רק צד רחוק אם יצטרך להשתמש בו ביו"ט, אבל אם הדבר ספק מותר להוציא לכו"ע.

מותר להחזיר ספרים ומחזורים אחר התפילה מבית הכנסת לביתו אם יש חשש שיאבדו, וטעם הדבר מפני שהתירו סופו משום תחילתו. ואם ישתמש במחזור בביתו מותר להחזירו אף אם אין חשש שיאבד בבית הכנסת.

'מתוך שהותרה'

'מתוך שהותרה (מלאכה) לצורך - הותרה שלא לצורך' (ביצה יב' וסי' תקיח'), והיתר זה כולל עשיית מלאכות של אוכל נפש כגון בישול והוצאה - שלא לצורך אכילה - **אבל הם לצורך היום**, כגון - הוצאת ספרים, ארבעת מינים ושופר, וכן חימום מים לצורך שטיפת פנים.

היתר זה הוא בתנאי שתהא המלאכה דבר השווה לכל נפש, ולכן אסור להניח בשמים על האש ביו"ט לעשותו מוגמר, כיון שאין דבר זה שווה לכל נפש.

מלאכות שאין בהם צורך כלל - אסורות, ולכן אסור לבשל ולהוציא ביו"ט שלא לצורך כלל, וגם לבני עדות המזרח יש להחמיר בזה (בה"ל בסי' תקיח' בדעת השו"ע)

אסור להרוג זבובים ויתושים שמפריעים ביו"ט כי לא אומרים 'מתוך' בדבר שהוא רק סילוק (סי' תקיד' ס"א ומ"ב תקלג' סק"כ).

אסור לעשות מלאכה ביו"ט אם היא נעשית עבור גויים ובעלי חיים (סימן תקיב').

אסור לעשות שום מלאכה בבין השמשות של מוצאי יו"ט, ואף אם ישתמשו בה בבין השמשות, כגון בישול והוצאה, אא"כ הוא דבר שהנאתו מיידיית - כגון הדלקת נר (סי' תקג' רעק"א נדרים סט' ורעק"א בהגהות בשו"ע סי' תצה').

דינים כלליים ליו"ט

שימוש בבושם ביו"ט דינו כשבת שעל הגוף מותר ועל הבגד אסור (סי' תקיא' וסי' תרנח').

אסור למדוד ולשקול ביו"ט כמו בשבת (סי' תק').

אמירה לנכרי ביו"ט דינה כשבת - מה שאסור לישראל לעשות אסור לאומרו גוי לעשותו (תצה' מ"ב ס"ק א').

רחיצה ביום טוב הלכה למעשה

מעיקר הדין מותר לרחוץ במים קרים, אך בני אשכנז נהגו שלא לרחוץ בהם מכמה חששות. אולם במקום צער מותר לרחוץ במים קרים. גם במים חמים ישנם אופנים המותרים כפי שיתבאר להלן - וגם כאן ההיתר הוא במקום צער בלבד.

א. דיני רחיצה במים חמים ביו"ט

א. רחיצת כל הגוף במים חמים אסורה.

ב. רחיצת כל הגוף אבר - אבר בחמים שהוחמו ביו"ט אסורה.

דין שימוש במגבונים לחים וכן ביו"ט הוא כשבת, וכן לגבי שטיפת כלים בסקוטש - דין יו"ט כשבת.

שאיבת חלב ביו"ט דינה כשבת (עי' סי' תקה').

לש (סי' תקו')

לישה הותרה ביו"ט ולכן מותר להכין סלט ביצים ומיוזנז כרגיל.

ג'לי יש להכינו מעריו"ט כיון שטעמו טוב כשנעשה מבעו"י ואולי טוב אף יותר (עי' סי' תצה' מ"ב ס"ק ח').

לש עיסה ביו"ט מותר להפריש ממנה חלתה ביו"ט, ואם לש בעריו"ט אסור להפריש ביו"ט (סי' תקו').

עיבוד באוכלין

לכתחילה יש למלוח ירקות רק בצורה המותרת בשבת ע"י נתינת שמן וכדו' ואם אין לו אפשרות מותר למלוח כרגיל אבל כבישת ירקות ביו"ט אסורה כיון שהדרך לעשותה לימים רבים [סי' תק' סע' ה'].

דיני מוקצה ביו"ט (סי' תצה' סע' ד')

איסור מוקצה נוהג ביו"ט, וכל מוקצה שאסור בשבת אסור ביו"ט.

כלי שמלאכתו לאיסור אסור לטלטלו כי אם לצורך גופו ומקומו, וכן מוקצה מחמת חסרון כיס ומוקצה מחמת גופו ובסיס לדבר האסור - אסור לטלטלם ביו"ט.

מותר לטלטל מוקצה לצורך אוכל נפש (סי' תקט' ותקיח').

קמח ותפוז"א אינו מוקצה ביו"ט כיון שמותר לבשל ולאפות ביו"ט.

נר אינו מוקצה ביו"ט כיון שאפשר להדליקו, וכן גפרור אינו מוקצה כי מותר להשתמש בו.

מותר לטלטל ביו"ט מכשיר חשמלי לצורך גופו ומקומו.

הוצאה מרשות לרשות ותחומין (סי' תקיח')

איסור תחומין נוהג ביו"ט כמו בשבת (סי' תטז' ס"ה' וסי' תקכח').

אסור להוציא ביו"ט שלא לצורך כלל, וגם לבני עדות המזרח יש להחמיר בזה (ביה"ל תקי"ח בדעת השו"ע).

מותר להוציא ביו"ט לצורך יו"ט כדרכו, ואף אם היה אפשר להוציא מערב יו"ט (סי' תצח' סע' ב' וסי' תקד' סע' ב').

להוציא מפתח הנצרך לשימוש ביו"ט עצמו, כגון אם צריך להשתמש בו לפתוח בית במקום אחר וכדו' - מותר.

אם עוזב את הבית ורוצה לנועלו לשומרו מפני הגנבים ונוטל המפתח עימו ומטלטלו, י"א שכיון שאם לא ינעל את הבית הדבר יגרום לו דאגה - הוי צורך יו"ט ומותר, אך נכון להחמיר כדעה הסוברת שכיון שאין הטלטול נצרך ליו"ט עצמו אלא לשמירת הבית - שלא לטלטל.

'הוחמו בערב יו"ט', ואם המטרה להרבות במים חמים הוי 'הוחמו ביו"ט'. להלכה אין לחלק ובכל אופן הוי כמים שהוחמו מערב יו"ט.

ד. רחיצת תינוק

א. תינוק שרגילים לרחצו בכל יום, מותר לרחוץ כל גופו ביו"ט, ואף בחמין שהוחמו ביו"ט. והיתר לחמם מים ביו"ט לרחיצת כל גופו של תינוק, הוא רק אם חלק מהמים שבסיר שהונח על האש ישמשו לשתיה או לצורך שטיפת כלים - אז אפשר יהיה להשתמש בשארית המים לרחיצת כל גופו של התינוק.

ב. תינוק שאין רגילים לרחצו בכל יום, דיני רחיצתו - כגדול.

ה. סיכום הלכה למעשה

אופנים של רחיצה המותרת -

- הנחת סיר מים על האש לצורך רחיצת פנים ידיים ורגליים - מותרת ביו"ט.
- חימום מים לרחיצת מיעוט הגוף - ראה לעיל סעיף ב' אות ג'.
- רחיצת כל הגוף אבר אבר מותרת אם הסיר היה מונח על האש לפני כניסת החג (סע' א' אות ב').

באופן זה אפשר גם להוסיף מים קרים למים שחוממו מערב יו"ט, וירחץ בהם כל גופו אבר אבר.

כאמור לעיל סעיף ב' אות ד', אין להשתמש במים מדוד שמש אף לרחיצת פנים או שטיפת כלים כיון שנכנסים מים קרים לדוד והם מתבשלים ללא צורך, ואף לסוברים שבמעשה אחד של הוצאת מים מותר השימוש בדוד שמש אף שנכנסים מים קרים - מותר רק לצורך רחיצת פנים ידיים ורגלים [ולצורך מיעוט הגוף, עי' לעיל סעיף ב' אות ג' וכן לצורך שטיפת כלים, אבל לצורך רחיצת כל הגוף אבר אבר וכן לצורך רחיצת כל גוף התינוק - אסור].

כאמור לעיל סעיף ד' אות א', תינוק שרגילים לרחצו כל יום, מותר לרחצו ביו"ט, ואף במים שהוחמו ביו"ט, אך אסור לחמם מים לצורך כך. אך מותר לחמם מים באופן שחלק מהמים משמשים לצורך שטיפת כלים, כאמור שם. ולמקלים להשתמש בדוד שמש ביו"ט, אפשר לפתוח את ברז המים החמים באמבטיה, לצורך שטיפת כלים, ואז להשתמש במים גם לצורך רחיצת התינוק. [אך לצורך רחיצת גדול, אי אפשר להקל בכך, כיון שרחיצת כל הגוף אבר אבר בחמין שהוחמו ביו"ט - אסורה].

אך אם המים הוחמו מערב יו"ט - מותר לרחוץ אבר אבר (רחיצת אבר - אבר הכוונה עם ניגוב בין כל אבר ואבר שרוחצים). ולבני ספרד מותרת רחיצת כל הגוף במים חמים שהוחמו מערב יו"ט.

ג. רחיצת פנים ידיים ורגלים מותרת גם בחמנים שהוחמו ביו"ט.

ד. רחיצת מיעוט הגוף מותרת, ואף בחמנים שהוחמו ביו"ט [עכ"פ שהוחמו בחמה].

ב. דיני חימום מים ביו"ט לרחיצת הגוף

א. אסור לחמם מים ביו"ט עבור רחיצת כל הגוף, ואף אם כונתו לרחוץ אבר אבר.

ב. מותר לחמם מים ביו"ט לצורך רחיצת פנים ידיים ורגלים.

ג. נחלקו הראשונים האם מותר לחמם מים ביו"ט כדי לרחוץ מיעוט הגוף, ולמעשה בחימום מים על האש וכן במים חמים שהוחמו על ידי בוילר חשמלי - המיקל יש לו על מי לסמוך. ובחימום מים על ידי דוד שמש ניתן להקל לכתחילה (ובתנאי שלא נכנסים מים קרים לדוד, אם נכנסים מים קרים - ראה בסע' הבא).

ד. הפותח ברז מים חמים שהוחמו על ידי דוד שמש וכפועל יוצא מים קרים נכנסים לדוד השמש, לכאורה יש איסור בדבר כיון שהמים הקרים מתבשלים כעת בתוך הדוד שלא לצורך (שהרי בדרך כלל לא משתמשים בכל המים שבדוד). אמנם מי שמקל לפתוח לצורך רחיצה באופן המותר [לצורך פנים ידיים ורגליים או מיעוט הגוף או שפותח לצורך שטיפת כלים], אין למחות בידו, אך אין להקל בכך לכתחילה.

ג. גדרי 'הוחמו בערב יו"ט - וביו"ט'

א. סיר שהוסר מעל האש לפני כניסת החג המים שבו נחשבים 'הוחמו מערב יו"ט'.

ב. אם הניחו את הסיר על האש ביו"ט עצמו נחשב 'הוחמו ביו"ט'.

ג. הניחו סיר על האש בערב החג ונשאר שם בחג, נחלקו בדבר האם חשיב הוחמו בערב יו"ט או ביו"ט (רעק"א או"ח שכ"ו תוס' ישנים שבת ל"ט), ולהלכה נחשב כ'הוחמו מערב יו"ט'.

ד. המערב מים קרים במים חמים שחוממו מערב החג - נחלקו הפוסקים בדבר, יש אומרים שדינם כמים שהוחמו בערב יו"ט, ויש הסוברים לתלות זאת במטרה שלשמה עירב את המים - אם כוונתו לקרר את המים החמים - חשיב